

Rodina ako domáca cirkev pri ohlasovaní viery. /článok jún 2021/

Cirkev vstúpila 19. marca 2021 do slávenia osobitného „*Roka rodiny Amoris laetitia*“, vyhláseného Svätým Otcom Františkom pri príležitosti 5. výročia vydania jeho posynodálnej apoštolskej exhortácie o láske v rodine. Rok reflexie nad *Amoris laetitia* vyvrcholí v júni 2022, keď sa bude v Ríme konať 10. svetové stretnutie rodín. Všetci sme pozvaní – rodiny, spoločenstva menšie a väčšie, ale i jednotlivci uvažovať nad vzorom manželskej a rodinnej lásky podľa podnetov spomenutého dokumentu.

Kardinál Kevin Farrell vysvetlil cieľ usporiadania Roka rodiny *Amoris laetitia* s poukázaním na svedectvo nádeje, ktorú kresťanská rodina predstavuje práve v súčasnej dobe pandémie: „*Pretrvávajúca situácia pandémie na medzinárodnej úrovni vytvára v nás všetkých obavy a utrpenie, no nemá nás preto paralyzovať. Naopak, práve v tomto osobitnom čase zmätku, my kresťania sme povolaní byť svedkami nádeje. Misii Cirkvi totiž prináleží byť vždy ohlasovateľkou dobrej zvesti Evanjelia. Stojí za povšimnutie, že apoštolské exhortácia Amoris laetitia sa začína práve týmito slovami: «Kresťanské ohlasovanie, ktoré sa týka rodiny, je naozaj dobrou správou» (č. 1).*“

II. Vatikánsky koncil v *Lumen gentium* hovorí: „*Z manželstva vzniká rodina, v ktorej sa rodia noví občania pre ľudskú spoločnosť, a tí sa s milosťou Ducha Svätého krstom stávajú dieťkami Božími, aby sa tak v priebehu vekov neprestajne udržoval Boží ľud. V tejto akoby domácej cirkvi rodičia nech sú slovom a príkladom prvými hlásateľmi viery pre svoje deti.*“

Text kladie niekoľko otázok a vyžaduje isté poznámky. Na prvom mieste treba zdôrazniť, že rodina ako domáca Cirkev sa ustanovuje sviatosťou manželstva. Teda stav manželov a ich rodičovské úlohy vyvierajú zo sviatosti, ktorou sú účastní na tajomstve jednoty medzi Kristom a jeho Cirkvou.

Ďalej je tu jasné, že domáca Cirkev sa vzťahuje na celú rodinu: otec, matka a deti. Rodina je teda domácou Cirkvou pre svoje prorocké poslanie: - výchova je jej hlavnou úlohou.

Rodinná modlitba – je predpokladom k tomu, aby sa rodina právom nazývala „domáca Cirkev“. Rodinná modlitba má svoje charakteristické znaky. Je to spoločná modlitba manžela a manželky /čiže rodičov/ a detí.

Vo Východnej tradícii rovnakým pojmom „Cirkev“ sa označuje, tak ako Boží ľud, tak aj samotný chrám v ktorom sa zhromažďuje. O chráme Ježiš hovorí, že: *„Môj dom sa bude volať domom modlitby“ (Mt 21,14).*

Dom, v ktorom sa kresťanská rodina spoločne modlí naozaj sa stáva „Božím domom“ a Kristus prebýva v ňom. *„Rodinná modlitba vďaka sviatostnému charakteru manželstva naberá formu každodennej liturgie domového ohniska“, v ktorej rodičia plnia úlohu kňaza. Každá rodina, v ktorej je modlitba prítomná stáva sa „Bohom silná“.* Dôležitým cieľom modlitby v domácej cirkvi je uviesť deti prirodzeným spôsobom do liturgickej modlitby v Božom chráme, ktorá je vlastná celej Cirkvi.

Pavol VI., v encyklike: Evangelii nuntiandi, povedal: *„Rodina ako spoločenstvo viery sa stáva spoločenstvom evanjelizácie, v ktorom všetci členovia evanjelizujú a všetci podliehajú evanjelizácii.“*

V rodine sa v dieťati prebúdzajú citlivosť na hodnoty morálne i hodnoty duchovné. Dieťa je poddajné v rodine a v rodinnej atmosfére je formované rozmanitými činiteľmi, ktoré naňho vplyvajú. Prijíma výchovné i didaktické snahy cez životný štýl rodiny, cez všetko čo prežíva.

Výchovné poslanie vyžaduje aby kresťanskí rodičia poskytovali deťom, čo je nevyhnutné pre postupné dozrievanie ich osobnosti tak z kresťanského, ako aj z civilného hľadiska. Majú sa teda riadiť výchovnými zásadami a usilovať sa deťom ukázať, k akým výškam ich môže priviesť viera a Kristova láska.

Na základe výchovnej služby rodičia sú svedectvom svojho vlastného života pre svoje deti prvými hlásateľmi evanjelia. Okrem toho, ako sa s deťmi modlia, čítajú s nimi Božie slovo a postupným zasväcovaním do kresťanstva ich uvádzajú do tajomstva Kristovho tela.

Dôležitá je aj mravná výchova: - je akousi osnovou v celkovom procese formovania osobnosti.

Jej úlohou je vypestovať u detí mravné vlastnosti, a to :

- **vo vzťahu k ľuďom** (úcta k človeku, zdvorilosť, slušnosť, kultúrnosť, humanizmus, spravodlivosť, úprimnosť, spoľahlivosť, vernosť, čestnosť a iné),

- **vo vzťahu k práci** (disciplinovanosť, pracovitosť),

- **i vo vzťahu k sebe** (skromnosť, zdravé sebavedomie, čestnosť, sebaovládanie, pevná vôľa, túžba po sebazvedelávaní a sebazdokonaľovaní),

- **vo vzťahu k vláste a národu** (vlastenecké cítenie).

Misijný duch v rodine má oživovať celé rodinné spoločenstvo, pretože domáca Cirkev má poslanie, aby jasnejšie bola znakom Kristovej prítomnosti a jeho lásky aj pre ľudí, ktorí stoja ďaleko od Cirkvi pre tie rodiny, ktoré ešte neveria, ale aj pre tie kresťanské rodiny, ktoré už nežijú podľa viery.

V rodinnom prostredí sa formujú aj charaktery ľudí, ich postoje k ostatným ľuďom, k práci, k spoločnosti. Rodina je prostredím, v ktorej dieťa trávi väčšinu svojho života. V nej sa vytvára hodnotová orientácia človeka, v nej dieťa získava základné poznatky, v nej sa dieťa pripravuje na školu, v rodinnom prostredí sa formujú a vytvárajú predovšetkým vzťahy k iným ľuďom.

Treba povedať a pripomenúť, že dieťa dokáže od narodenia prejavovať svoje city. Ak je hladné prejavuje to svojou nespokojnosťou a plačom, ak je sýte je kľudné, usmieva sa. Na blízku osobu reaguje inak ako na neznámu, na známe predmety a veci zasa inak ako na neznáme. Rodina je teda prvotným prostredím, v ktorom dieťa môže prejavovať svoje city a emócie.

Výchova detí v rodine, je jedným zo zdrojov ľudského šťastia, naplnením života, ale i zdrojom silných citových zážitkov a mnohých starostí.

II. Vatikánsky koncil , Lumen gentium: V kresťanskej rodine si získavajú prvé skúsenosti o zdravej ľudskej spoločnosti, ako aj o Cirkvi. A napokon prostredníctvom rodiny sa pozvoľna uvádzajú do občianskeho spoločenstva a medzi

ľud Boží. Nech si teda rodičia uvedomia, aký veľký význam má pravá kresťanská rodina pre život a rozvoj samého ľudu Božieho.

Samozrejme nesmieme zabudnúť na Nazaretskú rodinu a jej teológiu. Právom ju môžeme nazvať prototypom kresťanskej rodiny a tým aj prvou „domácou Cirkvou“, ako prostredím pre dobrú výchovu.

Vypracoval: o. ThDr. MAREK PEJO, PhD. , farár Lekárovce